

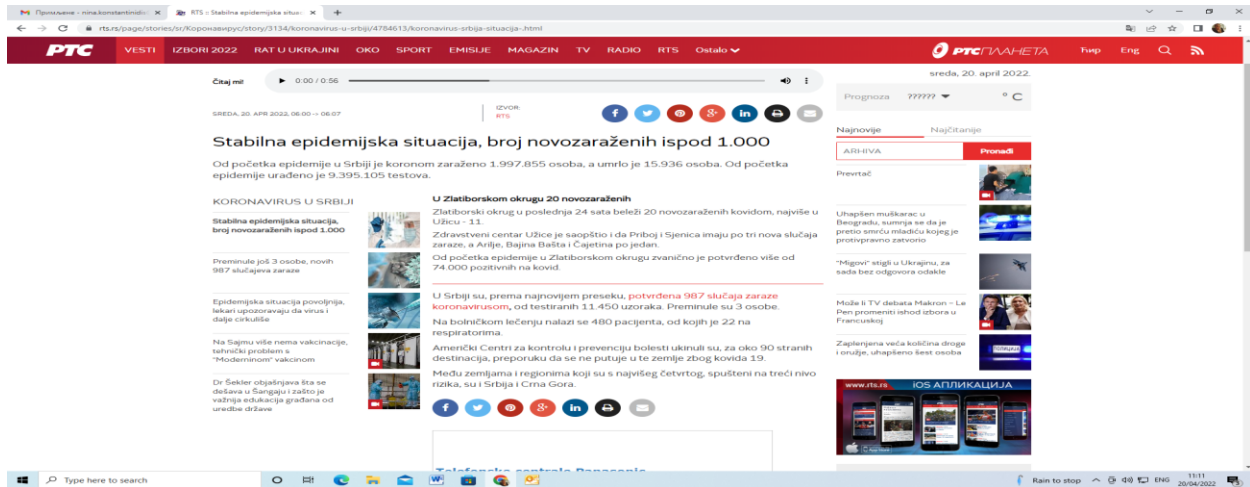
MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 20. april 2022.godine

RTS- Stabilna epidemijska situacija, broj novozaraženih ispod 1.000

BLIC- POSTKOVID POSTAJE GLOBALNI PROBLEM Ljudi mogu osećati tegobe mesecima, OVO SU GLAVNI SIMPTOMI "produženog kovida"

BLIC- GDE JE SADA MOGUĆA VAKCINACIJA? Punkt na Sajmu zatvoren posle 15 meseci i 570.000 doza

Stabilna epidemijska situacija, broj novozaraženih ispod 1.000

Od početka epidemije u Srbiji je koronom zaraženo 1.997.855 osoba, a umrlo je 15.936 osoba. Od početka epidemije urađeno je 9.395.105 testova.

U Zlatiborskom okrugu 20 novozaraženih

Zlatiborski okrug u poslednja 24 sata beleži 20 novozaraženih kovidom, najviše u Užicu - 11.

Zdravstveni centar Užice je saopštio i da Priboj i Sjenica imaju po tri nova slučaja zaraze, a Arilje, Bajina Bašta i Čajetina po jedan.

Od početka epidemije u Zlatiborskom okrugu zvanično je potvrđeno više od 74.000 pozitivnih na kovid.

U Srbiji su, prema najnovijem preseku, potvrđena 987 slučaja zaraze koronavirusom, od testiranih 11.450 uzoraka. Preminule su 3 osobe.

Na bolničkom lečenju nalazi se 480 pacijenta, od kojih je 22 na respiratorima.

Američki Centri za kontrolu i prevenciju bolesti ukinuli su, za oko 90 stranih destinacija, preporuku da se ne putuje u te zemlje zbog kovida 19.

Među zemljama i regionima koji su s najvišeg četvrtog, spuštene na treći nivo rizika, su i Srbija i Crna Gora.

POSTKOVID POSTAJE GLOBALNI PROBLEM Ljudi mogu osećati tegobe mesecima, OVO SU GLAVNI SIMPTOMI "produženog kovida"

Nepravilan rad srca, upala srčane maramice i mišića, bolovi u zglobovima, glavobolja, umor, samo su neki od simptoma koji se mogu javiti nakon preležanog kovda. Bez obzira na težinu kliničke slike kao i na godine, postkovid može trajati mesec, tri, šest meseci, ili čak do godinu dana.

Među pacijentima koji se žale na „produženi kovid“ u određenoj meri ima i radno aktivnog stanovništva, između 35 i 45 godina kojima bolest traje i po nekoliko nedelja.

Zvanično, virus se u organizmu „zadržava“ 7 do 10 dana, iako se ranije smatralo da je taj period duži, ipak sa mutacijom korone došlo je i do promene u dužini njegovog „opstanka“. Za sedam dana, očigledno, kovid može napraviti niz zdravstvenih problema, zato lekari apeluju na redovne kontrole i postepeno vraćanje regularnim fizičkim aktivnostima.

Naime, prema pisanju Politika, procena je da u Velikoj Britaniji 1,7 miliona ljudi ima dugi kovid, te pacijenti traže dodatna istraživanja i podršku.

- Skoro polovina onih koji prijavljuju simptome duže od četiri nedelje patili su više od godinu dana. Najčešći simptomi su umor, magla u mozgu, nedostatak daha i bol u mišićima. Međutim, sada postoji oko 200 poznatih simptoma koji utiču na skoro svaki organ u telu, kaže Brendan Delanei, lekar opšte prakse i katedra za medicinsku informatiku i donošenje odluka na Imperial College London, piše Politiko.

Ono što svakako privlači pažnju je da većina onih koji pate od dugotrajnog Kovida na vrhuncu života - i karijere - između 35 i 49 godina, piše Politiko.

Što se naše zemlje tiče, od onih koji su preležali koronu, procenjuje se da je negde 10 odsto njih imalo neki oblik postkoviida.

Ali, kako u ovom trenutku nemamo precizne podatke jer se uveliko rade istraživanja kako u svetu tako i kod nas, preslikaćemo računicu iz Britanije na našu zemlju. Dakle, pretpostavlja se da je negde oko 175.000 ljudi, odnosno 2, 5 odsto stanovnika naše zemlje imalo neki problem postkovidom.

Srcu signalizira pojavu postkoviida

Iako su pluća centralni organ koji kovid napada, virus dalje može napasti srce, jetru, bubrege. Što se postkoviida tiče, srce alarmira da je problem nastao pa lekari apeluju na redovne kontrole.

Prof. dr Predrag Mitrović, kardiolog Urgentnog centra KCS, u razgovoru za „Blic“ objašnjava da je Kovid-19 specifična infekcija i bez obzira koji je oblik u pitanju, može se desiti upala i drugih organa, srca i srčane kese, može se javiti upala jetre, bubrega, nerava, dakle, virus može napasti sve organe.

- Kada je srce u pitanju može se javiti poremećaj ritma, ubrzan srčani rad, upala srčanog mišića, upala srčane maramice... Ono što je specifično je da se pacijenti javljaju kada osete izraženu malaksalost ili ako osete nepravilan srčani rad. Zato smo i govorili da posle preležane infekcije treba mirovati bar 40 dana, odnosno postepeno se izlagati fizičkom naporu. Nekim pacijentima, savetuje se i do tri meseca mirovanje. Ono što dešava kod određenog broja ljudi koji su imali postkovid sindrom a to je 10 odsto, tegobe se mogu nastaviti i nakon tih mesec dana, do tri meseca od preležane korone, objašnjava profesor Mitrović.

Postkovid može trajati šest meseci do godinu dana

Iako je korona pokazala da „deluje“ individualno, tako je i sa postkovidom. Primera radi, postoje primeri preležanog koviida bez ikakvih posledica posle toga, dok s druge strane postoje oni koji se osećaju malaksalo, i imaju problem sa srčanim ritmom i po nekoliko meseci.

- Postkovid može da se produži kod nekih ljudi i do šest meseci, pa i do godinu dana, ali još uvek se to ne zna precizno. Moramo biti svesni da se još uvek rade istraživanja i mi ne znamo šta će se dešavati posle dve godine, tri godine od preležane korone. Svakako, moramo biti obazrivi i ako se ne lečimo od srca uvek treba izvršiti kontrolu, a posebno ako se javi neki simptom. Dakle ukoliko neko oseća iznenadni zamor, ako srce ubrzano radi, potrebno je javiti se kardiologu, kaže profesor Mitrović.

Pacijenti u Velikoj Britaniji traže odgovor, ekonomija trpi udarce

Pacijenti u Velikoj Britaniji traže odgovore kada je postkovid u pitanju. Jedna od njih je i Rebeka Logan (41), koja je pre korone imala dinamičan i ispunjen porodični život. Ona je pre dve godine radila kao medicinska sestra na odeljenju za hitne slučajeve u Severnoj Irskoj, ali i je imala i sopstveni biznis kao fitnes instruktorka. Danas je uglavnom vezana za krevet i kuću, i otežano se kreće, Njen slučaj nije usamljen, piše Politiko.

Naime, britanska kancelarija za nacionalnu statistiku iznela je procenu da je oko 1,7 miliona ljudi živelo sa dugotrajnim kovidom početkom marta u toj zemlji. Broj slučajeva je ove godine povećan za alarmantnih 200.000 mesečno.

Iako još nema dostupnih cifara koje procenjuju uticaj dugog kovida na tržište rada u Velikoj Britaniji, pogled na podatke i statistiku zapošljavanja nagoveštava udarac po ekonomiju, istakao je Kris Tomas, šef zdravstvene politike na Institutu za istraživanje javnih politika (IPPR).

„Od kada je pandemija počela, videli smo pad veličine tržišta rada od nešto više od milion ljudi, što je prilično veliki pad“, rekao je on.

Globalno zdravstveno opterećenje

Ljudi koji su razvili dugu kovid u prvom talasu pandemije ne mogu to da dokažu jer u to vreme nisu bili dostupni besplatni testovi, istakla je En Li, govoreći iz Belgije u ime Long covid Europe, koalicije udruženja pacijenata.

„Zdravstveni radnici im ne veruju. I to je veliki problem širom Evrope“, rekla je ona.

Pored toga, oni koji će najverovatnije patiti u tišini su oni na slabije plaćenim poslovima, na radnim mestima u kojima se suočavaju ljudi, kao što su radnici u prodavnicama i čistačice, koji nisu mogli da rade od kuće tokom pandemije.

Međutim, neke zemlje pak potpuno poriču postojanje postkovida, a na drugoj strani imamo i rešenje tog problema, a to je vakcinacija koja prema pojedinim istraživanjima utiče na oporavak posle kovida.

- Agencija za zdravstvenu bezbednost otkrila je da vakcinacija nudi određenu zaštitu od dugotrajnog kovida. Studija u Rumuniji otkrila je da je 57 odsto ljudi razvilo dugi kovid na uzorku zaraženih, od kojih je samo 1 od 5 primio najmanje jednu dozu vakcine. A u visoko vakcinisanoj Danskoj, studija koja još nije recenzirana pokazala je da je 30 odsto imalo simptome šest do devet meseci nakon infekcije. Obe cifre su, ipak, veće od procene Svetske zdravstvene organizacije da oko jedna četvrtina ljudi iskusi simptome duže od četiri nedelje. Do sada je prijavljeno skoro 500 miliona slučajeva Kovida, piše Politiko.

GDE JE SADA MOGUĆA VAKCINACIJA? Punkt na Sajmu zatvoren posle 15 meseci i 570.000 doza

Posle 15 meseci rada i više od pola miliona apliciranih doza, zatvoren je najveći vakcinalni punkt u Srbiji koji se nalazio na Beogradskom sajmu. Građani koji žele da se vakcinišu sada to mogu da urade u svim domovima zdravlja i TC Galerija. Osim u Beogradu istureni vakcinalni punktovi, koji su se nalazili u sportskim halama, tržnim centrima zatvoreni su širom Srbije.

Direktor DZ "Savski venac" i koordinator punktova za imunizaciju dr Zoran Bekić kaže da je vakcinalni punkt na Sajmu otvoren 19. januara prošle godine i da je na tom mestu imunizovano 300.000 osoba, a dato je 570.000 doza.

- Ostaće punktovi u svim domovima zdravlja i TC Galerija. Punkt u Galeriji radiće od 12 do 20 sati i biće na usluzi građanima da mogu i posle posla da se vakcinišu ukoliko pre podne nisu stigli da odu do doma zdravlja - rekao je Bekić.

Vakcinalni punkt na Sajmu otvoren je na početku masovne vakcinacije i bio je u dve hale. Slike ogromnih redova i gužve na ulazu obiše su svet. Srbija je na početku bila lider u imunizaciji, ali je postupak vakcinacije kasnije skoro zaustavljen. Građanima su od početka na raspolaganju bile vakcine četiri proizvođača - Fajzer/Biontek, kineska Sinofarm i ruska Sputnik V, zatim AstraZeneka, a kasnije je stigla i Moderna.

Kako navodi Bekić, na najvećem vakcinalnom punktu u Srbiji dato je najviše Sinofarm vakcina - oko 250.000, oko 200.000 Fajzer i AstraZeneka i Sputnik V oko 70.000 doza.

Ogromno organizaciono iskustvo

Bekić kaže da Srbija sada ima ogromno organizaciono iskustvo što se tiče vakcinacije, a u slučaju da na jesen bude veliko interesovanje za nekoliko dana ponovo može da se aktivira Sajam.

- Kako je palo interesovanje za imunizaciju, doneta je odluka da se zatvori punkt na Sajmu. Kada je počela imunizacija četvrtom dozom, od 11. marta do danas je aplikovano prvih doza oko 3.800, drugih doza oko 5.000, trećeh doza nešto više od 15.000 i četvrtih doza više od 20.000. To je oko 45.000 doza, što je mnogo manje u odnosu na period prošle godine kada smo dnevno aplikovali 80.000 doza - pojasnio je Bekić, piše Euronews Srbija.

Na sajmu je u proteklom periodu radilo više od 600 lekara, 1.500 medicinskih sestara, više od 800 osoba u IT sektoru, na stotine osoba u obezbeđenju i osoba koji su radili kao volonteri.

Punktovi u Novom Pazaru

Novi Pazar je u jeku epidemije imao nekoliko isturenih punktova gde su građani mogli da se vakcinišu - u Zavodu za javno zdravlje, Domu zdravlja, prostorijama lokalne samouprave, fiskulturnoj sali srednje Medicinske škole "Dva heroja", a vikendima i u šest zdravstvenih stanica i devet seoskih ambulanti gde su odlazile mobilne ekipe po potrebi.

- Zbog malog interesovanja građana ostao nam je samo vakcinalni punkt u centralnoj zgradi doma zdravlja, ostale smo zatvorili, a opremu - frižidere i zamrzivače prebacili u dom zdravlja - kaže dr Šefadil Spahić, direktor Zavoda za javno zdravlje u Novom Pazaru, piše Euronews Srbija.

Dodaje da organizaciono mogu brzo da ponovo otvare punktovi, ukoliko bude potrebe za tim.

- Sve je organizovano tako da može da se vrati u roku od 24 sata. Sve su ekipe ostale u pripravnosti - pojasnio je on.

U Nišu se dnevno vakciniše oko 40 ljudi

I u Nišu su improvizovani punktovi za imunizaciju bili u svim opštinama, tržnom centru, a mobilne ekipe su išle u firme i na fakultete.

- Tada smo dnevno davali oko 5.000 doza vakcina, dali smo ukupno više od 400.000. Sada je opalo interesovanje za imunizaciju tako da smo ostavili samo punkt u centralnoj zgradi Doma zdravlja - kaže za direktor niškog doma zdravlja dr Milorad Jerkan.

Podseća da je u tom gradu prvom dozom vakcinisano 80 odsto stanovnika, drugom 70 odsto, a da ima dosta i onih koji su primili buster dozu, ali i četvrtu.

- Dnevno sada vakcinišemo četrdesetak ljudi. Od toga polovina je četvrta doza, a ostali prva i druga - naveo je Jerkan.

Inače, "druga buster doza" preporučuje se osobama starijim od 60 godina, pacijentima sa oslabljenim imunitetom, zdravstvenim radnicima koji su u kontaktu sa kovid pacijentima. Četvrtu dozu mogu da prime svi stariji od 18 godina, koji to žele.